

INVESTERINGSFORSLAG

Forslagets titel: **Optimering af klassedannelse**

Kort resumé: Børne- og Ungdomsforvaltningen ønsker med denne case at investere i en inddragelsesproces, der har til formål at reducere i forvaltningens udbetaling af garantibevinger til kommunens skoler. Med dette investeringsforslag reduceres udgifterne til garantibevinger med en mio. kr. Inddragelsesprocessen skal sikre, at alle relevante aktører bliver orienteret om og inddraget i arbejdet med at pege på den bedst egnede model for klassedannelse overalt i byen.

Der søges om midler fra: Investeringspuljen

Fremstillende forvaltning: Børne- og Ungdomsforvaltningen

Berørte forvaltninger:

☐	Økonomiforvaltningen	☐	Socialforvaltningen
☐	Kultur- og Fritidsforvaltningen	☐	Teknik- og Miljøforvaltningen
☒	Børne- og Ungdomsforvaltningen	☐	Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen
☐	Sundheds- og Omsorgsforvaltningen		

Angiv p/l:

1.1 FORSLAGETS SAMLEDE ØKONOMISKE KONSEKVENSER

1.000 kr. 2020 p/l	Styringsområde	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Varige ændringer							
Sparet udgift til én garantibeving	Service			-416	-1.000	-1.000	1.000
Samlet varig ændring				-416	-1.000	-1.000	-1.000
Implementeringsomkostninger							
Projektorganisering frikøb	Service		1.860				
Inddragelse	Service		1.120				
Kommunikationsindsats	Service		920				
Samlede implementeringsomkostninger			3.900				
Samlet økonomisk påvirkning			3.900	-416	-1.000	-1.000	-1.000
Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	6						
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	6						

Note til alle tabeller: Alle besparelser er angivet med negativt (-) fortegn.

1.2 BAGGRUND OG FORMÅL

Børne- og Ungdomsforvaltningen oplever aktuelt et stigende børnetal og et dertilhørende stigende udgiftspres på alle forvaltningens ressortområder. Udviklingen nødvendiggør, at man over de kommende år er nødsaget til at foretage en række økonomiske prioriteringer i Børne- og Ungdomsudvalgets samlede budget på 10,6 mia. kr. Undervisningsområdet udgør en stor del af udvalgets ressortområde med et budget på ca.

3,7 mia. Med et budget i denne størrelsesorden, kan det ikke undgås, at undervisningsområdet skal bidrage med effektiviseringer for at imødekomme ovenstående udfordring.

Børne-og Ungdomsudvalget ønsker samtidig at udvikle kommunens skoletilbud og styrke fagligheden og trivlsen på skoleområdet jf. BUU-strategien. For at opretholde og udvikle det gode skoletilbud i København er det derfor afgørende, at fremtidige effektiviseringer udgør langsigtede og både økonomisk og fagligt bæredygtige løsninger.

På baggrund af ovenstående har udvalget bedt forvaltningen undersøge, om man kan opnå en mere optimeret klassesdannelse, som kan resultere i færre skoleklasser og nedbringe de faste driftsudgifter forbundet med at drive skoletilbud i kommunen.

1.3 FORSLAGETS INDHOLD

I Københavns kommune er der 59 almene skoler. Størrelsen på såvel skoler som klasser spænder vidt. På kommunens mindste skoler er der 2 spor pr. årgang og på kommunens største skoler er der 7 spor pr. årgang. Samme varians gør sig gældende for klassestørrelserne. Kommunen har klasser med helt ned til 10 elever og klasser med op til 30 elever.

Det er målsætningen at få udlignet disse forskelle og fremadrettet kan undgå klasser med meget få elever uden at forøge antallet af klasser med 27-28 elever i klassen. Det er hensigten, at langt de fleste klasser fremadrettet skal have 24-26 elever. En optimeret klassesdannelse vil resultere i færre skoleklasser, hvilket vil nedbringe de faste driftsudgifter forbundet med at drive skoletilbud i kommunen.

Børne og Ungdomsforvaltningen vurderer, at der er kan realiseres op mod 130 mio. kr. ved en optimeret klassesdannelse i hele kommunen. Dette potentialeskøn beror på forvaltningens beregninger af de faste driftsudgifter forbundet med at drive skole. Disse beregninger viser, at det koster ca. en million at drive en skoleklasse årligt. Forvaltningen kan dermed spare en million kr. pr. klasse, som ikke oprettes som følge af, at de eksisterende klasser fyldes bedre op. Hertil kommer, at en ny skolestruktur vil kunne spare Københavns Kommune for mange fremtidige anlægskroner, idet byudviklingen og den demografiske udvikling med den nuværende klassestørrelse betyder, at der skal anlægges 45 nye skolespor frem mod 2050. Det forventes, at en mere optimal klassesdannelse i hele byen kan reducere anlægsbehovet med 14 skolespor.

Børne- og ungdomsforvaltningen ønsker med denne case at investere i en inddragelsesproces og kommunikationsindsats, der har til formål at inddrage borgere og personale i hvilke muligheder for en optimeret klassesdannelse, der lader sig realisere i Københavns Kommunes forskellige områder, samt hvilke fordele og ulemper der er forbundet med løsningsmodellerne ift. elevernes trivsel og faglighed. I processen skal forældre, børn, fagpersoner samt øvrige interessenter på området inddrages i, hvilke modeller for en mere optimal klassesdannelse der egner sig bedst til at blive realiseret i byens forskellige områder. Der kan nemlig være stor forskel på hvilke løsninger, der egner sig bedst til de forskellige dele af byen, hvilket inddragelsesprocessen skal have et særligt fokus på.

Med denne investeringscase tager Børne- og Ungdomsudvalget således de første skridt henimod at vedtage en samlet ny skolestruktur for hele kommunen.

Realisering af effektiviseringen

Størrelsen på de københavnske skoleklasser har betydning for den måde skolerne tildeles budget på. Den

nuværende tildelingsmodel giver hver skole en fast bevilling samt en række elevtalsafhængige bevillinger pr. elev.

Indeholdt i bevillingsmodellen er en garantibeving, der skal sikre, at alle skoler modtager tilstrækkeligt med ressourcer til at gennemføre den lovpligtige undervisning, uanset hvor mange elever, der er indskrevet på skolen. Med afsæt i en række forudsætninger beregnes det, hvad der minimum skal tilføres af ressourcer, for at en skole kan gennemføre den lovpligtige undervisning. Dette er skolens *garantitildeling*. Dette sammenlignes med den bevilling, som skolen modtager med afsæt i gældende bevillingsmodel. Hvis en skole modtager færre midler via bevillingsmodellen end den beregnede garantitildeling, "fyldes der op" med en garantibeving svarende til forskellen. 31 ud af de 59 almene skoler i København modtager i dag en garantibeving, som følge af, at klasserne ikke bliver fyldt tilstrækkeligt op. Forvaltningens samlede udgifter til garantibevinger beløb sig sidste år til 21,1 mio. kr.

Der er således et stort effektiviseringspotentiale i at hjælpe så mange skoler som muligt væk fra garantibevingen ved hjælp af en bedre klassesdannelse.

En bedre klassesdannelse kan se ud på mange forskellige måder. I nedenstående ridses de forskellige modeller op.

- 1) Sammenlægning af eksisterende skoler med henblik på at fordele eleverne på de to skoler på mere optimal vis
- 2) Etableringen af en ind- og udskolingsmodel med henblik på at imødegå det stigende elevtal i indskoling samt udsivningen af elever i udskoling.
- 3) Etableringen af et formaliseret skolesamarbejde mellem skoler, der ligger tæt på hinanden med henblik på fordele eleverne, som indgår i skolesamarbejdet på mere optimal vis.

Det er forvaltningens faglige vurdering, at man vil kunne opnå en mere optimal klassesdannelse og hjælpe minimum én af de københavnske skoler væk fra garantibevingen, uanset om man vælger at sammenlægge skoler, etablere ind- eller udskolings afdelinger eller vælger at etablere et flerskolesamarbejde mellem enkelte eller flere skoler.

Et eksempel på et område af byen, hvor der kunne være mulighed for at opnå en bedre klassesdannelse som følge af de beskrevne modeller, er Valby. Her har man på nuværende tidspunkt 6 skoler. Skolerne tæller Ålholm skole, Vigerslev allé skole, Valby skole, Lykkebo skole, Kirsebærhavens skole samt Hansted skole. Foruden de 6 skoler er der planlagt en ny 7. skole på Torveporten. 2 af de eksisterende 6 skoler modtager på nuværende tidspunkt garantibeving, svarende til 1,4 mio. kr. om året som følge af den nuværende model for klassesdannelse. Med planlægningen af en ny skole i distriktet har Børne- og Ungdomsudvalget en oplagt mulighed for at optimere på klassesdannelsen og reducere antallet af skoler på garantibeving, uanset hvilken model man vælger.

Valby udgør blot et af de mange områder i byen, hvor der er mulighed for at optimere på klassesdannelsen og med tildelingen af investeringsmidler vil forvaltningen forpligte sig på, at antallet af skoler på garantibeving på tværs af byen kan nedbringes med mindst én fra skoleåret 2021/2022.

Inddragelse som forudsætning

En optimeret klassesdannelse medfører en eventuel ny skolestruktur i dele af byen. En ny skolestruktur vil være en omfattende forandring, der vil berøre både forældre, børn, medarbejdere og lokalsamfund. Udar-

bejdelsen af en ny skolestruktur forudsætter derfor en omfattende inddragelsesproces og kommunikationsindsats, der skal sikre, at alle relevante aktører bliver orienteret om og inddraget i arbejdet med at pege på den bedst egnede model for klassedannelse overalt i byen.

Forvaltningen lægger op til, at der foretages inddragelse af følgende nøgleaktører og nøgleinteressenter som blandt andet udgøres af:

- Skolebestyrelserne
- Skoleledere
- Medarbejdere
- KKFO ledere og medarbejdere
- Lokaludvalg
- Faglige organisationer
- Borgere
- Foreninger som Brug Folkeskolen og Skole & Forældre samt Ungerådet og KFE

Temaer og aktiviteter i inddragelsen

Det er på nuværende tidspunkt forventningen, at aktørerne skal behandle nedenstående temaer

- Inddragelse og kommunikation (proces)
- Generelle modeller for skolestruktur
- Skolesammenlægninger
- Nye skoleenheders struktur
- Implementering

Inddragelsesaktiviteternes indhold og formål afstemmes ift. deltagerne, idet forskellige aktører spiller forskellige roller ift. løsning og proces. Mens nogle af aktørerne vil have behov for at få et tilstrækkeligt videngrundlag, vil andre aktører være i stand til at indgå i de faglige drøftelser og kvalificere og udvikle løsningsrummet. På ovenstående baggrund har forvaltningen planlagt at afvikle følgende aktiviteter frem mod skoleåret 2021-2022

- Offentlige informationsmøder i forvaltningens 5 områder (Forventet deltagerantal 150-200)
- Arbejds møder med Børne- og Ungdomsudvalget, skoleledere og områdeledelse i forvaltningens 5 områder (Forventet deltagerantal 20)
- Arbejds møder med Børne- og Ungdomsudvalget, Skolebestyrelser, Skoleledere, Fritidsinstitutionsledere samt områdeledelse i forvaltningens 5 områder (Forventet deltagerantal 70-80)
- Dialogmøder med Børne- og Ungdomsudvalget, skolebestyrelser, forældre, skole- og Fritidsinstitutions personale, elever, klyngeledere, områdeledelse, fagforeninger i forvaltningens 5 områder (Forventet deltagerantal 90-100)

Herudover forventer forvaltningen, at der skal ske en kontinuerlig inddragelse af:

- Områdeledelse og skoleledere, fx gennem idégrupper, faste skoleledermøder, Område Chef møder (Forvaltningen estimerer behov for 20-25 møder med denne gruppe)
- Faglige organisationer, fx gennem følgegruppe, koordinationsgrupper, HovedMED-møder (Forvaltningen estimerer behov for 25-30 møder med denne gruppe)
- Foreninger, elevrepræsentanter, lokaludvalg mv. fx gennem følgegruppe, dialogmøder (Forvaltningen estimerer behov for 25-30 møder med denne gruppe)

Endeligt forventer forvaltningen at iværksætte en kommunikationsindsats samt et administrativt beredskab, der skal håndtere de administrative sagsgange forbundet med en organisationsændring af denne størrelse.

Ovenstående inddragelsesproces, som der ansøges om midler til, skal kaste lys over samtlige perspektiver på arbejdet med bedre klassesdannelse med henblik på at vurdere, hvilken model der egner sig bedst til de forskellige dele af byen.

1.4 ØKONOMI

Nedenstående tabel viser effektiviseringspotentialet forbundet med at spare udgiften til én garantibevilning i byen. Uanset hvilken model for bedre klassesdannelse, der vælges, kan forvaltningen spare én garantibevilning á 1 mio. kr. som følge af, at klasserne fyldes bedre op end, hvad der er tilfældet i dag. Som følge af, at et skoleår ikke følger budgetåret, er der i år 2021 kun indregnet 5/12 dele af den fulde effektivisering, svarende til perioden januar til maj måned.

Tabel 1. Varige ændringer, service

	1.000 kr. 2020 p/l					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Sparet udgift til én garantibevilning			-416	-1.000	-1.000	-1.000
Varige ændringer totalt, service			-416	-1.000	-1.000	-1.000

Nedenstående tabel viser implementeringsudgifterne forbundet med forslaget gennemførelse.

Tabel 2. Serviceinvesteringer i forslaget

	1.000 kr. 2020 p/l						Innovationspulje (sæt X)
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Projektorganisering fri-køb		1.860					
Inddragelse		1.120					
Kommunikationsindsats		920					
Investeringer totalt, service		3.900					

Projektorganisering

Investeringen i at foretage en bedre klassesdannelse i hele kommunen vil kræve projektunderstøttelse i form af en projektleder samt en medarbejder til at sikre projektets fremdrift, understøtte projektorganisationen samt til at håndtere det øvrige administrative arbejde, der er forbundet med en forandringsproces af denne størrelse. Projektorganisationen skal eksempelvis håndtere den løbende projektledelse – herunder koordinering af projektarbejde, økonomistyring og tilrettelæggelse af intern og ekstern mødeaktivitet, tilrettelæggelse og håndtering af offentlige høringsprocesser samt den løbende håndtering af samarbejdet med interne og eksterne interessenter – herunder BUU, centralforvaltning, skoleledelse, skolepersonale, forældre, faglige organisationer og områdeforvaltning.

Inddragelse

Børne- og Ungdomsforvaltningen vurderer herudover, at planlægningen og faciliteringen af den beskrevne inddragelsesproces vil kræve, at der frikøbes medarbejderressourcer og eventuel ekstern hjælp til at varetage nedenstående arbejdsopgaver:

- Overordnet planlægning og koordinering af inddragelsesproces
- Materialeudarbejdelse
- Gennemførelse og facilitering af borgermøder og dialogmøder
- Opsamling og afrapportering
- Videreformidling til og koordination med Centralforvaltning og Børne- og Ungdomsudvalget
- Opfølgning
- Løbende dialog med skoler og øvrige interessenter

På baggrund af omfanget af inddragelsen, herunder antallet af aktører og antallet af aktiviteter, vurderes det, at forvaltningen vil have behov for at frikøbe 2 årsværk i perioden til at afvikle den planlagte inddragelsesproces. Dette beløber sig samlet til 1,1 mio.kr.

Kommunikation

En indsats i denne størrelsesorden forudsætter herudover en massiv kommunikationsindsats. Kommunikationsindsatsen indbefatter blandt andet om håndteringen af følgende opgaver:

- Udarbejdelse af Kommunikationsstrategi med inddragelse af lokale interessenter
- Udarbejdelse af kommunikationspakke til lederne til brug i kommunikation til medarbejderne
- Formidlingsprodukter til processen frem mod beslutning, fx tidslinje, FAQ mv.
- Løbende sparring og rådgivning i projektet, fx bistand til pejlemærker, præsentationer mv.
- Fokusgrupper med forældre, medarbejdere og andre målgrupper for at afdække bekymringer og behov i kommunikationen omkring oktober 2020
- Udarbejdelse af cases og eksempler til informationsmateriale (oktober 2020) om ny struktur
- Udarbejdelse af grafisk og andet visuelt materiale

Det er vurderingen, at dette vil kræve frikøb af et årsværk på 620.000 kr. samt ekstern bistand til ca. 300.000 kr. inkl. Moms.

På denne baggrund ansøges der samlet om 3.9 mio. kr. i 2020 fra investeringspuljen.

Med investeringsforslaget træffer Børne og Ungdomsudvalget beslutning om at reducere i forvaltningens garantibevisninger svarende til en million i varig virkning.

Børne- og Ungdomsforvaltningen forventer ikke, at der kommer yderligere implementeringsudgifter ifm. dette forslag, og såfremt dette viser sig nødvendigt, vil forvaltningen finansiere dette inden for egen ramme

1.5 EFFEKTIVISERING PÅ ADMINISTRATION

Forslaget medfører ingen effektiviseringer på administrationen.

1.6 FORDELING PÅ UDVALG

Forslaget vedrører alene Børne- og Ungdomsudvalget.

1.7 IMPLEMENTERING AF FORSLAGET

De modeller for bedre klassedannelse, som udspringer af denne case, vil blive effektueret i skoleåret 2021/2022.

I løbet af foråret 2020 frem mod budgetvedtagelsen vil de oplyste aktiviteter blive afholdt med henblik på belyse fordele og ulemper ved de forskellige modeller for bedre klassedannelse. Disse erfaringer skal sikre

fundamentet for en god proces samt et tilstrækkeligt videngrundlag implementeringen af modeller for bedre klassedannelse.

Når der er fundet en relevant model for en bedre klassedannelse, og denne er blevet implementeret vil det automatisk medføre en reduceret garantibevisning ved budgetudmeldingen ved skoleårets start, hvormed effektiviseringen høstes.

Såfremt udvalget træffer beslutning om at iværksætte en ny skolestruktur for hele byen på baggrund af erfaringerne i denne case, vil der blive udarbejdet separate investeringsforslag frem mod budget 2021 for de skoler, hvor der skal foretages eventuelle sammenlægning af matrikler, ombygninger eller lignende, og herudover vil have behov for implementeringsstøtte til denne proces.

1.8 INDDRAGELSE AF SAMARBEJDSPARTNERE

Inddragelse af samarbejdspartnere vil ske gennem ovenfor beskrevne inddragelsesproces og aktiviteterne forventes afviklet i perioden 1. januar 2020 til og med budgetvedtagelsen.

1.9 FORSLAGETS EFFEKT

Forslaget vil medføre, at antallet af skoler, som modtager garantibevisning i kommunen vil blive reduceret med mindst én.

1.10 OPFØLGNING

Der vil blive fulgt op på forslaget's effekt ved at foretage en opgørelse over klassestørrelserne ved skoleåret 2021/2022 start og afslutning samt foretage en opgørelse over antallet af skoler på garantibevilling.

	Hvordan måles succeskriteriet?	Hvem er ansvarlig for opfølgning?	Hvornår gennemføres opfølgningen?
Opgørelse over klassestørrelser	Sammenholdes med opgørelsen over klassestørrelser i dag	Center for Policy	Skoleåret 2021/2022 ved både start og afslutning
Opgørelse over antallet af skoler på garantibevilling	Ifm. budgetudmeldingen til skolerne opgør Administrativt Ressourcecenter, hvor mange skoler, som tildeles garantibevilling, og om den samlede udgift til garantibevillinger er faldet med 1 mio. kr.	Administrativt Ressourcecenter	Ved budgetudmeldingen ifm. skoleåret 2021/2022's start
Inddragelsesprocessen afsluttet	Der følges op på, om de planlagte aktiviteter er blevet afholdt	Center for Policy	Efterår 2020
Kommunikationsindsatsen afsluttet	Der følges op på, om de planlagte aktiviteter er blevet afholdt	Center for Policy	Efterår 2020

1.11 RISIKOVURDERING

Forslaget vil medføre store forandringer for såvel medarbejdere samt børn og forældre, som potentielt skal indskrives i et andet skoletilbud, end det de havde forestillet sig. Det er derfor forventningen, at en ny model for klassedannelse vil medføre en vis utilfredshed blandt denne gruppe. Det er dog Børne- og Ungdomsforvaltningens vurdering, at ovenstående aktiviteter er nødvendige i forsøget på at imødekomme utilfredsheden, og herudover at inddragelsen vil minimere utilfredsheden mest muligt og derfor udgør en forudsætning for forslaget's gennemførelse.

1.12 HVEM ER HØRT?

	Ja/Nej	Dato for godkendelse
Center for Økonomi, Økonomiforvaltningen	Ja	Godkendt d. 30/8 - 2019

	Ja/Nej/Ikke relevant	Hvis ja, skriv kort konklusionen. Skal være afsluttet inden udvalgsgodkendelse.
Ejendomsfaglig vurdering	Ikke relevant	Alle investeringsforslag, der indeholder midler vedr. ændrede m2-behov, herunder: - nye m2 – nyt lejemål, nybyggeri og tilbygning - samlokalisering - til- og fraflytning af lejemål - ændring af eksisterende lejemål – renovering skal have en ejendomsfaglig vurdering inden Center for Økonomi kan lave en endelig godkendelse af investeringsforslaget. Sendes til: OKFDL Budgetkoordinering
IT-kredsen	Ikke relevant	Digitaliseringsprojekter skal i høring i IT-kredsen.
Koncern-IT	Ikke relevant	Alle nyanskaffelser af it-systemer skal vurderes af Koncern IT inden IT-anskaffelsen, men ikke inden CFØ's godkendelse
HR-kredsen	Nej	Alle investerings- og effektiviseringsforslag, som indeholder effektiviseringer på arbejdsgiverområdet, skal have været i høring i HR-kredsen inden Center for Økonomi kan lave en endelig godkendelse af investeringsforslaget. Dette gælder <u>både</u> de tværgående forslag og de forvaltningsspecifikke.
Velfærdsanalytisk vurdering	Ikke relevant	Forslag med effektiviseringer på overførsler mv. skal vurderes i forhold til, om forslaget er 1) evidensbaseret, 2) om det er godtgjort, at forslaget vil resultere i varige gevinster for Københavns Kommune, 3) vurdere, om lignende indsatser, herunder i andre forvaltninger, er tænkt tilstrækkeligt ind i investeringsforslaget, og 4) tage stilling til, om forvaltningens forslag til opfølgning på investeringsforslaget er tilstrækkeligt i forhold til at sandsynliggøre, at effekterne realiseres eller om der er behov for en separat evaluering. <i>Afsnittet udfyldes af Den Tværgående Analyseenhed</i>